

meteor

A TIT Csillagászat Baráti Köre havi megfigyelési tájékoztatója csillagászati szakkörök és észlelő amatőrök számára

Kiadja a TIT Budapesti Uránia Csillagvizsgálója
1016 Budapest, Sánc utca 3/b

Az évi tizenkét szám térítési díja: 60,-Ft. Levélbeli kérésre befizetési lapot küldünk. Számonként nem vásárolható.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

dr. Horváth András, ifj. dr. Kálmán Béla, dr. Kelemen János,
Nagy Sándor, Ponorí Thewrewk Aurél, Sajó Péter, Schlosser
Tamás, dr. Szabados László, Zombori Ottó

ROVATVEZETŐK:

NAP

Iskum József, 1042 Budapest, Árpád út 33.

MERKUR - VÉNUSZ - MARS

Orha Zoltán, 1023 Budapest, Apostol u. 8.

JUPITER

Gombos Gábor, 1118 Budapest, Budaörsi út 95-101. A/1015.

SZATURNUSZ

Mátis András, 1476 Budapest Pf. 46. Planetárium

URÁNUSZ - NEPTUNUSZ ÉS HOLDJELENSÉGEK

Papp Sándor, 6000 Kecskemét, Csokonai u. 1.

ÜSTÖKÖSÖK

Ujvárosy Antal, 6000 Kecskemét, Tinódi u. 12. IV. 26.

METEOROK

Kessthelyi Sándor, 7691 Vases 1. Állomás u. 8/b.

FOGYATKOZÁSOK, OKKULTÁCIÓK

Karássi István, 3300 Eger, Leányka u. 6.

VÁLTOZÓCSILLAGOK

Mesősi Csaba, 7616 Pécs, Pf. 2.

Misser Attila, 1023 Budapest, Frankel Leó u. 96.

Szöke Balázs, 7625 Pécs, Surányi u. 12.

AMATŐR MŰSZERTECHNIKA

Csiba Márton, 2400 Dunajváros, Booskai u. 3. III. 8.

EGYÉB ÉSZLELÉSI KIADVÁNYOK:

MÉLY-ÉG, KETTŐSÖK /"Albireo"/ és FEDESI VÁLTOZÓK /"Algol"/
Juhász Tibor, 6301 Kaloosa, Hunyadi u. 23-25.

HOLD, KISBOLYGÓK /"Draco"/

Dalos Endre, 7754 Bély, Ady E. u. 30.

AMATŐR METEOROLÓGIA /"Atmosféra"/

Taplicsny István, 2890 Tata, Baji út 42.

AZ ÉSZLELÉSEK BEKÜLDÉSE: minden hónap 6. napjáig beérkezőleg a fenti címekre kérjük beküldeni a megfigyeléseket.

TARTALOM

METEOROK	2
A NAP	16
Az 1981-ben felbocsátott mesterséges égitestek	19
PLEIONE: a változócsillag-észlelők rovata	27
Közlemények	43
Bemutatjuk	44

A KÖZLEMÉNY LEZÁRTA: 1982. június 5.

1982. 6.szám /12. évf. 72./ KÖRLEVÉL

HU ISSN 0133-249X Kézirat gyanánt

meteor

Monthly Circular for the Amateur Observers and Groups in Astronomy. Published by the "Hungarian Society for Dissemination of Sciences" /TIT's/ Circle of Friends of Astronomy"

Edited by the TIT Uránia Observatory

H-1016 Budapest, Sánc utca 3/b. HUNGARY

CONTENTS

METEORS	2
THE SUN	16
The artificial satellites launched in 1981	19
PLEIONE: Colum of the Variable Star Observers	27
Announcements	43
We introduce	44

1981 december havában 35 észlelő tevékenykedett. A csapadékos időjárás és a mikrometeorit észlelésmód elterjedésének hatására inkább a mikro-észlelők voltak sikeresek. A vizuális megfigyelők "téli álmukat" aludták. Csoportos megfigyelés csupán egy rövid időtartamú volt Békéscsabán /6 fővel/, néhányan egyénileg észleltek rövid ideig. A véletlenszerűen megpillantott meteorok beküldése tette terjedelmessé az észlelőlistát.

ÉSZLELŐK	VIZU. [☉]	FOTÓ [☉]	TEL. [☉]	M.M. [☉]
Ábrahám Attila /Békéscsaba/	0,6/2	-	-	-
Ádám László /Kecskemét/	-	-	-	49,0/66
Biró Tibor /Kecskemét/	-/1	-	-	-
Born Gergely /Békéscsaba/	0,6/2	-	-	-
Burovincz János /Heves/	-/1	-	-	-
Farkas Ernő /Budapest/	-	-	-	40,5/330
Hadházi Sándor /Budapest/	-/7	-	-	-
Hardi Ferenc /Tapolca/	-	13,8/-	-	4,5/101
Hevesi Zoltán /Kaposvár/	-	2,5/-	-	-
Horváth Ferenc /Veszprém/	2,0/6	8,8/3	-	-
Járó Sándor /Ajka/	-	-	-	3,0/50
Keszthelyi Sándor /Vasas/	-	-	-/1	-
Kiss Gyula /Kazincbarcika/	0,3/-	-	-	1,0/17
Kocsis Antal /Balatonkenese/	0,1/3	-	-	-
Kósa-Kiss Attila /Salonta.R/	2,0/15	-	-	-
Laczkó Attila /Sülysáp/	-	-	-	14,7/97
Laczkovics Erzsébet /Kiskunlacháza/	-/1	-	-	-

[☉] óra/db

A félórás időtartamot elérő vizuális észlelések decemberben az alábbiak voltak:

5/6-án	17:05-17:47 UT	0,6	B.csabán, Mojdiszék	2 meteor
13/14-én	19:00-21:00 UT	2,0	Veszprémben, Horváth	6 "
13/14-én	20:00-21:00 UT	1,0	Pápán, Szauer	9 "
13/14-én	20:00-00:30 UT	2,5	Vecsesen, Ruff	22 "
13/14-én	20:40-20:47 UT	0,1!	Veszprémben, Kocsis	3 "
13/14-én	21:30-22:10 UT	0,7	B.csabán, Mojdisz	8 "
13/14-én	23:40:01:40 UT	2,0	N.szalontán, Kósa-Kiss	14 "
17/18-án	21:26:22:20 UT	0,9	Vecsesen, Ruff	4 "
27/28-án	17:02:17:32 UT	0,5	Pécsett, Nagy Mélykúti	1 "

ÉSZLELŐK	VIZU. [☐]	FOTÓ [☐]	TEL. [☐]	M.M. [☐]
Lakatos István /Maglód/	-	-	-	21,0/59
Liktor Ferenc /Ózd/	-/1	-	-	-
Marinschek, Peter /Villach, A./	-/1	-	-	-
Mitykó Judit /Békéscsaba/	0,6/2	-	-	-
Mizser Attila /Budapest/	-	2,0/-	-	-
Mojdisz István /Békéscsaba/	1,3/10	-	-	23,0/251
Nagy Mélykúti Ákos /Pécs/	0,5/1	-	-	-
Nemes László /Pusztaszabolcs/	-	-	-	28,0/11
Papp Sándor /Kecskemét/	-/1	-	-	-
Priskin István /Békéscsaba/	0,6/2	-	-	-
Ruff Mihály /Vecsés/	3,4/26	-	-	-
Ságodi Ibolya /Mélykút/	-/1	-	-	3,0/18
Szauer Ágoston /Pápa/	1,0/9	1,7/-	-	-
Széles Ágnes /Gyula/	-/1	-	-	-
Tajti Imre /Ivád/	-/1	-	-	-
Vég Attila /Kistelek/	-	-	-	40 0/13
Zalezsák Tamás /Pécs/	-/2	-	-	-
Zelei Márta /Békéscsaba/	0,6/2	-	-	-

[☐] óra/db

Az 1981. év utolsó vizuális meteorját Nagy Mélykúti jegyezte fel, december 27-én 17:02 UT-kor.

TÜZGÖMBÖK DECEMBERBEN

December 5-én Ózdon Liktör F. és még négy "laikus" látta a 16:43 UT-kor feltűnt -7^{mg} -s tüzgömböt, mely 2 s-ig látszott. A tüzgömb felvillant, majd fényessége csökkent, ezután újra nőtt a luminozitása. Kb. 30-35 fokos út után elhalványult, de egy 5s-10s ideig látszó nyoma még maradt. Fénye a környező házfalakat is megvilágította.

December 5-én a Békéscsabán észlelők láttak 17:45 UT-kor a -4^{mg} -s narancssárga, 2,5 s ideig látszó tüzgömböt. Magja kettévált, nyoma 5 s-ig látszott. Feltűnési helye: 0517+50; eltűnési helye: 0820+66 volt.

December 13-án Peter Marinschek /Ausztriából/ a 20:41 UT-kor feltűnt bolidáról ezt írja: "Röviddel azután, hogy a Hold lenyugodott, feltűnt a tüzgömb a 0700+23 pontban. Több fénykitörés után robbant. Sajnos utána eltűnt, a 0820+15 pontban. A tüzgömb pályája elején -2^{mg} -s, később -4^{mg} -s volt."

December 13-án Szauer Á. 20:51 UT-kor 1 s ideig látott egy -3^{mg} fényességű fehér meteort a 0130+28 és 0105+12 pontok között. Majd 6 perccel később, szintén 1 s időre feltűnt egy -4^{mg} fényességű fehér tüzgömb is a 0455+03 és 0425-03 között.

December 18-án Papp S. Kecskeméten 20:39 UT-kor a 1100+70 pontban látta feltűnni a -3^{mg} és -4^{mg} fényességű meteort. Kékesfehér, közepes sebességű, nyugodt fényű, 10-12 ivperces fejjel rendelkező volt. A 1310+64 pontban tűnt el.

FOTOGRAFIKUS METEORÉSZLELÉSEK

Szauer Á. később hívta elő novemberi fotografikus felvételeit. November 25-én 17:00 UT körüli félórás fotóján egy olyan meteor nyom látható, amely kétszeri felvillanást és eközben teljes

elhalványulást mutat. Zenit-E géppel és Forte 26 DIN-es filmmel készítette a sikeres kockát. Decemberben is Zenit-E, továbbá Certo KN-35-tel próbálkozott, de ezúttal eredmény nélkül.

Horváth F. decemberben 3 db sikeres meteorfotót készített. A legszebbet december 12-én 19:16-19:35 UT közötti 19 perces állókamerás felvételén örökitette meg. A Praktica f/2,8 gépben 18 DIN-es Fortechrom szines dia volt! A diáról készült szines papirképen a meteor nyoma -4^{mg} lehet, enyhe fény- és jelentős színváltozást mutat. Eleinte kékesfehér, majd fehér, végül narancsos. A kockára befut a tűzgömb és rajta végződik. Geminida lehetett. December 13-án 19:24-19:49 UT-kor két gépe is nyitva volt. A Certo KN-35 f/2,8 gép 26 DIN-es filmmel a Plejádokra, míg a Flexaret f/3,5 gép 23 DIN-es filmmel a Hyadokra volt állítva. Az állókamerás felvételek csillagnyomai közé egy-egy meteor futott be! A Plejádok alatti meteor nyom gyenge, rövid, de némileg fényváltozó. A Hyadok környéki nyom feltünési pontja látható, majd leszalad a kockáról.

Hardi F. négy éjjelen fotózott Welta Compur gépével 27 DIN-es filmre. Hevesi Z. két éjjelen fotografált Chinon CS-4, Pentacon Six-TL gépekkel szines negatívfilmre. Mizser A. Zenit-E géppel próbálkozott 26 DIN-es filmre. Nekik nem volt szerencsésük.

MIKROMETEORIT-MEGFIGYELÉSEK

A 11 észlelő elég rendszeres és rendszeres munkát végzett. Mikroszkópos vizsgálatokat ketten csináltak. Hardi F. szép felvételeket készített az ezúttal kevés számú szemcséről. Laczkó A. részletes rajzokat küldött be; alak, morfológiai osztályozás, szín megnevezéssel.

Farkas Ernő Budapesten nemcsak a vasszemcséket, hanem a kő-részecskéket is számolta. Az öt alkalommal rendre 30,27,9,20 és 12 értékűnek találta a "kőszorzót". Azaz ennyiszor több volt a kőszemcse a mágneses szemcséknél. Méréseinek átlaga:18,2! Megfigyelései értékesek, de - enyhén szólva - mások tapasztalataival nem egyeznek meg!

Végül közöljük az értékelhető MIHR értékeket. Az azonos napon végzett megfigyeléseket ezúttal összevonva átlagoltuk.

DÁTUM	ÉSZLELŐK	MIHR /dbx10 ⁸ /km ² ·óra/
December 1.	Ságodi, Vég, Lakatos, Ádám	17,6
2.	Laczkó, Ádám	0,2
2/3.	Farkas	1,6
4.	Laczkó	3,6
4/5.	Farkas	4,9
5.	Majdisz	1,2
6.	Farkas	2,0
7.	Laczkó	1,7
9.	Lakatos	5,4
10.	Lakatos	18,8
11.	Laczkó, Vég	4,9
11/12.	Ádám	0,1
12.	Farkas, Mojdisz, Vég, Lakatos	7,9
12/13.	Nemes	0,1
13.	Mojdisz, Vég	1,7
14/15.	Farkas	0,7
15.	Lakatos, Ádám	7,1
16.	Ságodi, Mojdisz, Ádám	1,0
19.	Mojdisz	1,2
23.	Nemes	0,2
25.	Lakatos, Nemes	0,8
26.	Kiss	36,2

A decemberi észlelőlistát és rovatot nagyrészt Nagy Mélykúti Ákos /7624. Pécs, Zója u. 1/a/ készítette el.

1982 januárjában a zimankó ellenére 32 észlelő meteorozott. A 24 vizuális észlelő közül 13 fő hosszabb ideig is észlelt /átlag 4,1 órát/ és csak 11-en látták véletlenszerűen meteorjaikat. Többen észleltek szilveszterről újévre virradó éjjel, így többen is pályáznak "az 1982. év legelső meteorjának észlelője" címre. A legelső három meteor:

00:28	KÖZEI	+1 ^{mg}	Hardi F.
02:26	KÖZEI	+1 ^{mg}	Kalmár I. és Kuczai M.
03:15	KÖZEI	+3 ^{mg}	Ságodi Ildikó és Ibolya

Az észlelések ténye dicséretes, de mivel mindhárom meteor véletlenszerű megpillantás eredménye, alighanem a MMTÉH elszalasztott egy szép tűzgömböt. A helyi sajtó számolt be ugyanis arról, hogy január 1-én a Baranya megyei Somogyhárságyon, a falu lakói közül sokan megrémültek, amikor 00:45 körül egy "száguldó üstökösszerű jelenség látszott felettük. Az égi tűnemény északról délre haladt, s közben húzta maga után a csaknem félméteres, halványkék csikját."

Csoportos észlelést januárban egyetlen alkalommal szerveztek, de az minden várakozáson felül sikeres volt! Január 3-4-én Vasason gyűlt össze egy négy fős csoport /Keszthelyi, Mizser, Ságodi, Szász/. Holdnyugta után a felhőtlen hajnali égen 23:15-04:22 UT között észleltek, és a Quadrantida meteorraj maximumát sikerült úgy "elkapniuk", mint magyar észlelőknek még sohasem! Az 5,1 óra alatt 407 db !! meteorot jegyeztek fel. A meteorok meglepően sűrűn hullottak, ezért csak sorszámot, feltünési időt, fényességet, rajtagság tényét jegyezte az irnok. Csupán a negatív fényrendűeknél írt egyéb jellemzőt is.

Az egyetlen éjszaka feljegyzett meteorok hazai rekordja dőlt meg. /Eddig az 1980. augusztus 10-11. éjjelén jegyzett 400 db meteor volt a legtöbb!/. Látni is csupán egyetlen alkalommal láttak egy éjszaka ennél több meteorot hazánkban. Ez még 1872. november 27-28-án történt, amikor Konkoly-Thege Miklós és Pyber Pál Ógyallán 2090 db meteorot látott 1,4 óra alatt a 0145+45 pontnál. De ők csupán számláltak, és egyenként nem jegyezheték a meteorokat.

ÉSZLELŐK	VIZU. [☞]	FOTO [☞]	TEL. [☞]	M.M. [☞]
Ádám László /Kecskemét/	-	-	-	8,0/30
Biró Tibor /Kecskemét/	2,0/1	-	-	-
Farkas Ernő /Budapest/	-/1	-	-	6,8/37
Gábris János /Komárom/	-	-	-	27,0/41
Hadházi Sándor /Budapest/	-/4	-	-/1	-
Hardi Ferenc /Tapolca/	6,2/26	30,1/-	-	15,5/230
Hevesi Zoltán /Kaposvár/	-/1	4,0/-	-	-
Horváth Ferenc /Veszprém/	-	15,5/-	-	-
Ignác Ferenc /Mélykút/	-/2	-	-	-
Járó Sándor /Ajka/	-	-	-	6,0/20
Kalmár Ildikó /Madaras/	-/1	-	-	-
Kelemen Zsolt /Gyöngyös/	1,1/1	-	-	-
Keszthelyi Sándor /Vasas/	5,1/161	-	-	-
Kiss Gyula /Kazincbarcika/	0,3/1	-	-	-
Kósa-Kiss Attila /Salonta,R/	1,0/12	-	-	-
Kuczi Mária /Madaras/	-/1	-	-	-
Lakatos István /Maglód/	-	-	-	32,0/30
Mizser Attila /Budapest/	3,8/117	8,8/-	-	-
Mojdisz István /Békéscsaba/	-/2	-	-	63,0/119
Nagy Mélykúti Ákos /Pécs/	1,0/2	5,3/-	-	-
Nemes László /Pusztaszabolcs/	-	-	-	3,0/6
Papp Sándor /Kecskemét/	-/6	-	-	-
Pornói István /Budapest/	-	-	-	42,5/497
Ságodi Ibolya /Mélykút/	7,4/169	-	-	-
Ságodi Ildikó /Mélykút/	-/1	-	-	-
Süle Gábor /Százhalombatta/	3,4/26	12,8/-	-	-
Szász Mária /Szatymaz/	3,3/107	-	-	-
Tepliczky István /Tata/	2,5/17	-	-	-
Tomasowszky László /Budapest/	-/1	-	-	14,4/35
Únyatinszky Zoltán /Békéscsaba/	-/2	-	-	-
Veres Gábor /Kecskemét/	0,5/1	-	-	-
Vég Attila /Kistelek/	-	-	-	12,2/18

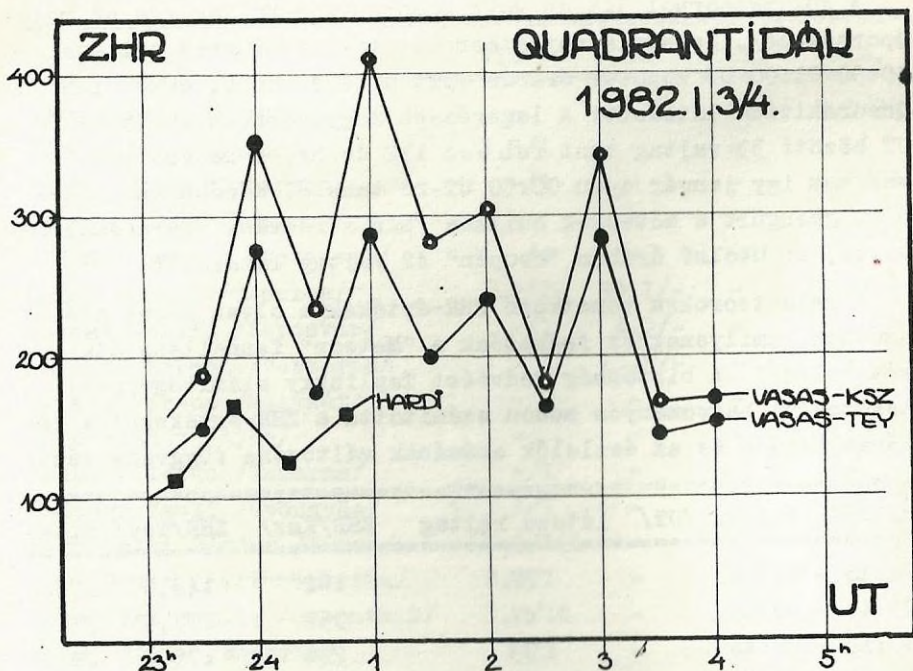
☞ óra/db

A 407 meteorból 345 db volt Quadrantida-rajtag /és 62 volt sporadikus/. Csupán a rajmeteorokat tekintve: ezek hullása a 00:30-01:30 UT közötti órában volt a legerősebb, ekkor 105 db Quadrantida látszott! A legerősebb negyedóránál 00:45-01:00 UT között 33 rajtag tűnt fel /ez 132 db/h/. A látszólagos maximum így január 4-én 00:50 UT-re tehető! Később szemlátomást gyengült a meteorok hullása /bár a radiáns egyre emelkedett/, az utolsó órában "csupán" 42 rajtag látszott!

A rajmeteorokra vonatkozó ZHR-értékekre olyan magas számok adódtak, amilyenekhez foghatóak a "Meteor" fennállása óta sosem voltak! A biztonság kedvéért Tepliczky számítógéppel, Keszthelyi hagyományos módon számította a ZHR-értékeket a hártármagnitúdó és az észlelők számának változása függvényeként:

Félórás időköz /UT/	látszó rajtag	ZHR/Ksz/	ZHR/Tey/	Hiba [±]
23:15 - 23:45	22	182	144,9	27,4
23:45 - 00:15	47	352	277,5	37,8
00:15 - 00:45	33	236	175,8	28,1
00:45 - 01:15	59	410	285,7	35,2
01:15 - 01:45	45	280	199,6	28,0
01:45 - 02:15	44	301	239,3	33,2
02:15 - 02:45	23	178	168,8	33,1
02:45 - 03:15	31	342	284,5	48,1
03:15 - 03:45	20	163	144,4	28,9
03:45 - 04:22	22	174	165,1	31,9
Átlagosan:	34,6	261,8	208,6	

A félórás időszakokra számított ZHR-értékek táblázata és grafikonja alapján a maximum január 4-én 01:10 UT-kor volt, 290-es ZHR körül!

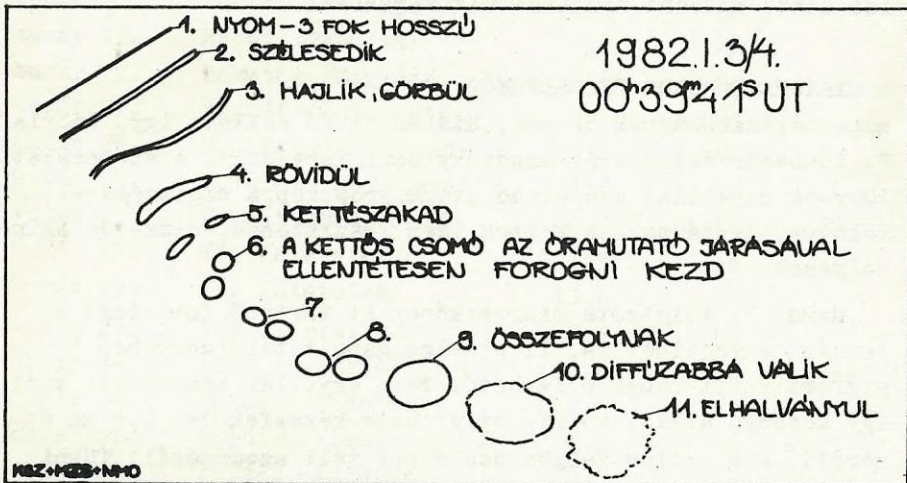
Másutt is észleltek ezen az éjjel. Hardi F. Tapolcán 23:00-01:00 UT között egyedül nézett K felé. 20 meteort látott, ebből 17 volt Quadrantida. Átlagos ZHR-je 138,8; azaz maximum előtti érték. Süle G. Százhalombattán 02:15-03:30 UT között egyedül nézett ÉNy felé. 8 meteort látott, ebből 6 volt Quadrantida. Mivel az ég felhőkkel tarkított és világos volt, ZHR nem számítható a túl nagy hibahatárok miatt. Megemlítjük Kósa-Kiss Nagyszalontán végzett 02:30-03:30 UT közötti észlelését: "az egy órás idő alatt a munkából hazafelé menet 12 db, általában fehér, hosszú, gyors meteort látott a Lyra-Hercules vidékről kiindulni. Volt egy -1^{mg} fényességű, fehér pontszerű is a 1745+39 pontból; ez megerősíti az esetleges raj meglétét". Ezen az éjszakán még 2 meteort észlelt Ignác F. Mélykúton és 5 meteort Papp S. Kecskeméten.

A Vasason feljegyzett Quadrantidák fényességeloszlása:

Fényesség	-4	-3	-2	-1	0	+1	+2	+3	+4	+5	+6
Darab	1	2	1	6	24	49	77	80	77	28	1
Százalék	0,3	0,6	0,3	2	7	14	22	23	22	8	0,3

Átlagfényességük $+2,6^{m_g}$ volt. Elemeztük az időbeli fényességeloszlásukat, de a negyedóránkénti átlagfényességek $2,2-3,2^{m_g}$ között ingadoztak. Az időbeli eloszlást magnitúdó-osztályonként ábrázolva sem adódott konkrétum. Nem vált megállapíthatóvá az a külföldi irodalomban említett tulajdonság, hogy a raj halványabb tagjai előbb, fényesebbjei utóbb jönnek.

Érdekes volt a 00:39:41 UT-kor feltűnt /Vasasnál -1^{m_g} -nak látszó/ rajtag. Kékesfehér, 8 fokos gyors meteor volt, amely 3 foknyi hosszú nyomot hagyott. Szemmel 9 s-ig, 7x50-es binokulárral 90 s ideig látszó, kék színű, forgó mozgást végző volt a nyomjelenség. A meteort Hardi F. is megfigyelte, és pedig -3^{m_g} -s, fehér, 1,2 s-ig látszóként.

01:45 UT-kor egy -3^{m_g} -s, 15 fokos rajtag hagyott nyomot. Szemmel 8 s-ig, binokulárokkal 150 s-ig látszott. A darabokra szakadt, csomósodó nyom ugyancsak az óramutató járásával ellentétesen forgott!

02:12 UT-kor egy -4^{mg} -s, 20 fokos, kékesfehér, gyors tűzgömb /január hó legfényesebb meteorja!/ hagyott szemmel 5 s-ig, binokulárokkal 60 s-ig látszó nyomot. Hajladozott, szakadozott, duzzadt, majd darabokra szakadt /nem forgott/ és elhalványult!

Említésre méltó félóránál hosszabb idejű vizuális észlelések:

január 1/2.	Tepliczky	2,5 óra	alatt	17 db	meteor
január 2/3.	Ságodi	1,2 óra	alatt	2 db	meteor
január 2/3.	Nagy Mélykúti	0,6 óra	alatt	1 db	meteor
január 2/3.	Kelemen	1,1 óra	alatt	1 db	meteor
január 2/3.	Süle	2,2 óra	alatt	18 db	meteor
január 29/30.	Biró	1,0 óra	alatt	nincsen	
január 31/01.	Ságodi	1,4 óra	alatt	6 db	meteor

A FOTOGRAFIKUS METEORÉSZLELÉST

végzők adatai az észlelőlistában olvashatók. A 76,5 óra összidő alatt meteort nem sikerült rögzíteni.

A MIKROMETEORIKUS ÉSZLELÉSMÓD

nagy népszerűségnek örvend, hiszen 11 fő észlelt így. Gábris F. többször észlelt és mindannyiszor lerajzolta a szemcséket 100x-os nagyítást adó olcsó diákmikroszkópja segítségével, felső világitással. A rajzok igen részletesek, alak- és színhelyesek.

Hardi F. folytatta mikroszkópon át történő fotózását a januári anyagaiból is. 11 oldalas gépelt tanulmányában 19 mikrometeorit-fénykép látható. Fele egyetlen szemcséről szól: egy koponya alakú, amorf, mélyfekete-kékesfekete, 0,5 mm átmérőjű, kis opálos félgömböcskével teli szemcséről! Többi képei részben a 11-i /az átlagosnál kisebb és főként amorf/, részben a 27-i /59 % gömb és gömbszerű; 38 % amorf/ mintavételt mutatják be. A szemcsék barázdáltsági, csillogásai, finom részletei is láthatóak képein!

Az értékelhető MIHR-értékek 10^8 db/dm³ x órában a következők:

DÁTUM	ÉSZLELŐ	MIHR	CSAPADÉK
január 02.	Mojdisz /Békéscsaba/	1,7	eső
január 02.	Vég /Kistelek/	0,1	eső
január 03.	Tomasowszky /Budapest/	0,3	eső
január 09.	Pornói /Budapest/	1,3	hó
január 09.	Mojdisz /Békéscsaba/	1,4	hó
január 09.	Mojdisz /Békéscsaba/	1,4	hó
január 09.	Lakatos /Maglód/	3,2	hó
január 09.	Nemes /Pusztaszabolcs/	0,5	hó
január 09.	Pornói /Budapest/	1,6	hó
január 11.	Ádám /Kecskemét/	0,5	ónos eső
január 11.	Hardi /Tapolca/	14,9	hó
január 11.	Lakatos /Maglód/	1,7	hó
január 11.	Mojdisz /Békéscsaba/	0,1	hó + ónos eső
január 11.	Pornói /Budapest/	0,8	hó
január 11.	Vég /Kistelek/	0,1	ónos eső
január 12.	Lakatos /Maglód/	4,2	hó
január 12.	Pornói /Budapest/	2,4	hó
január 27.	Hardi /Tapolca/	5,5	hó
január 27.	Lakatos /Maglód/	0,6	hó
január 27.	Pornói /Budapest/	9,7	hó
január 29.	Mojdisz /Békéscsaba/	0,8	hó
január 29.	Mojdisz /Békéscsaba/	1,6	hó
január 29.	Pornói /Budapest/	0,5	havaseső
január 29.	Vég /Kistelek/	1,5	hó
január 29.	Vég /Kistelek/	13,6	hó
január 29.	Vég /Kistelek/	1,8	hó
január 30.	Ádám /Kecskemét/	0,6	hó + havaseső
január 30.	Parkas /Budapest/	2,0	hódara + eső
január 30.	Mojdisz /Békéscsaba/	1,0	hó + eső
január 30.	Pornói /Budapest/	0,3	hó
január 30.	Pornói /Budapest/	0,6	eső
január 30.	Vég /Kistelek/	6,8	havaseső
január 30/31.	Gábris /Komárom/	1,1	eső

Ujabb sikeres mikrometeoritfotók érkeztek be! Járó S. január 1/2-i, 4 mm-es esőből kinyert 0,01 g mágnesezhető és 0,03 g nem mágnesezhető anyagát fényképezte le és nagyította ki 400 x-os nagyításra. Farkas F. tavaly nyári esőzésből származó és januárban lefényképezett anyagát küldte be 1000 x-es nagyításban. Pornói I. a január 27-i észlelése után fényképezte le egyes szemcséit mikroszkópon át.

Megemlítendő még, hogy Tomaszowszky L. január 2/3-án 20 x-os, Farkas E. 30-án 23,5 x-os értékűnek találta a kőszorzót.

MEGFIGYELŐK ROVATA

A NAP AKTIVITÁSA 1982 ÁPRILISÁBAN

Az elmúlt hónaphoz képest az aktivitás kicsit csökkent, viszont a fáklyák száma növekedett. A maximális csoportszám 3-án volt 13 AA-al, majd hullámzott /6-án, 9-én, 16-án 12 AA/, ezután gyors csökkenés következett: 19-én már 7 AA látható, 23-án az AA-szám hirtelen felugrott 10-re, s utána fokozatosan újra csökkent, 28-tól csak 6 AA látható.

A csoportok között érdekes típusváltásra került sor AB és IH típusú foltok kb. 30-40 %-ban fordulnak elő, s a maradék 30 % volt a C és D típusoké. 9-én pl. 9 db I típusú AA, 2 db D, és 1 db B típusú AA volt látható. E típusú csoport csak kettő volt, az első 11-én, a második 25-én halad át a CM-on.

Április 1-én még látható az ÉNy-i negyedben + 11°-on, egy E típusú csoport, vezetője több darabból, követője egy óriási foltból áll, 3-án nyugszik. - 17°-on egy elnyúlt D típusú AA látható, 3-ról 4-re a követő pórúsvény megdőböl és visszahajlik, mint egy skorpió farka. 5-én van CM-on, az összeköttetés a vezetővel megszűnt, csak C alakú pórúslánc marad, s az AA-t már C típusba soroljuk; 34 pórúst tartalmaz. 6-tól a "C" belseje is megtelik U-val, 9-re eltűnik, s csak a vezető folt marad meg I típusúként. 10-én nyugszik.

Április 6-án kel +12°-on egy nagy monopolár folt. 9-én változatlan, a tőle É-ra, +17°-on 2x2 db pórússal egy B típusú AA jön létre. A +12°-os H típusú AA láthatósága alatt nem változik, csak a másik. 10-én 8 UT-kor a követőnek PU-ja van. 16 UT-kor már a vezetőnek is. 11-én 7 UT-kor a követő PU-jában U-lánc fejlődik. D típusú. 10 UT: a követő igen bonyolult, szabálytalan PU-jú, a két végét pórúsmező köti össze. 14 UT: a követő mellett levő néhány pórú is beolvad a PU-ba. 12-én tovább fejlődik, és új PU-s folt jön létre a csoport közepén.

NÉV /ÉSZLELÉS HELYE/	VIZUÁLIS	MŰSZER	MÓDSZER
Ábrahám Attila /Békéscsaba/	11	10,0 T	v, r
Bartos Pál /Súlysáp/	1	8,0 L	v,
Berczik Péter /Csap, SZU/	7	6,0 L,16 T	pr, tá,
Budavári Attila /Szeged/	4	8,0 L	v
Busa Sándor /Harkakötöny/	6	3,0 L	v,r
Czimbalmos László /Satu Mare, R/	10	5,0 L	v
Csiba Márton /Dunaújváros/	18	8,0 L	v,tá
Dankó Sándor /Szolnok/	3	8,0 L	v
Farkas Csaba /Balatonszárszó/	1	7,0 T	v,r
Fazakas József /Budapest/	21	15,0 T	v,r
Iskum József /Budapest/	10	6,3 L	v,pr,tá
Kósa-Kiss Attila /Salonta, R/	10	6,3 L	v,r,tá
Kren, Gustav /Zagreb, Yu/	3	13,0 L	pr
Lakatos István /Maglód/	5	12,5 T	v,tá
Murai Antal /Nádasdladány/	1	6,3 L	v,r
Ravasz Bálint /Gyopáros-fürdő/	4	5,0 L	v,r
Schmidt Zoltán /Békés/	7	7,0 L	v
Szakács József /Tatabánya/	2	15,0 MC	v,r
Trexler László /Esztergom/	7	8,0 L	pr,r,tá

19 megfigyelő áprilisban 131 vizuális észlelést végzett.

észlelt napok száma: 26

foltsoport-MDF: 9,65

észlelt foltsoportok száma: 251

fáklyamező-MDF: 5,00

táblázat: a Nap megfigyelők névsora 1982 április

15 UT: a vezető megnyúlt /csepp alakú/, a követő ÉD-i irányban kettészakad. PU/U arány: 10/14 /PU-ban levő magok és PU-n kívül levő pórusok aránya/. 16-ra a vezető kettészakad, a csoportközi pórusok eltűntek, a követő folt szabályos. 18-án nyugszik.

Április 13-án tűnik fel egy pórus a keleti peremen. 16-án már D típusú AA, követője nagy; két párhuzamos U-lánc van benne. 17-én sok apró U-ra esik szét, alig látszik körülöttük PU /csak 15 cm-es távcsővel/. Ekkor halad át a CM-on, -19° -on, hossza 108 000 km. 18-ra csaknem kétszeresére hizik, nagy PU-val rendelkezik, benne néhány nagy U, közöttük 30 db pórusal, 20-ra széttöredezik, 21-re eltűnik. 22-én nyugodott volna.

Április 19-én egy lapos H típusú és egy I típusú AA, közvetlenül D-re az előzőtől. 20-án felkel még egy, csak északabbra. 21-én nagy káosz kezd kialakulni. 23-án már fel lehet ismerni az AA-k határait, $30^{\circ} \times 30^{\circ}$ -os területen kb. 6 db csoport helyezkedik el. Pozíciómérés nem történt, de kb. a következő a kép: $+12^{\circ}$ H; 0° E; -6° I; $+20^{\circ}$ B; $+3^{\circ}$ H; $+15^{\circ}$ H. Leírni lehetetlen ezt a látványt, 110 U alkotja, a PU/U arány: 22/88. 30-a körül nyugszanak.

Erről a hónapról sok és jó minőségű észlelés történt, csak a tájolás nem megy a többségnek. Javaslom, hogy újra olvassák el és értelmezzék az észlelők a "Meteor" 81/9. számában, a 38. oldalon leírt cikket. A részletrajzok is egyre gyarapodnak, növelve az észlelés értékét.

felhívás -.- felhívás -.- felhívás -.- felhívás -.- felhívás

Az MTA debreceni Napfizikai Obszervatóriuma kéri az amatőr-csillagászokat, hogy észleléseik beküldésével segítsenek több adatot összegyűjteni az 1982. június 3-án magyar idő szerint 13:44-13:45 között felvillant fehér flerről. A fler valószínűleg a Nap keleti oldalán beforduló nagy napfoltcsoportban vilant fel. A vizuális rajzokat, fotókat, illetve az eset részletes leírását a következő címre kérjük: Ifj. Dr. Kálmán Béla, MTA Napfizikai Obszervatórium, Debrecen, Botanikus Kert.4025.

Az 1981-ben felbocsájtott mesterséges holdak

Újonnan jelentkező rovatunkkal szeretnénk az amatőrcsillagászok érdeklődését az űrkutatási kérdések iránt felkelteni. Ehhez bevezetőként közöljük az 1981-ben felbocsátott mesterséges égitestek listáját.

Összeállításunk folytatása az Űrhajózási Lexikon A táblázatának /897-962. old./, amely 1980. december 31-ig tartalmazza a felbocsátott mesterséges égitestek adatait. A műhold sorszámánál nem adjuk meg az évet, csak azt, hogy 1981-ben a COSPAR-jelölés szerint hányadik fellövésről van szó. Amennyiben egy fellövással több hasznos terhet állítottak pályára, úgy azokat A,B,C .. betűkkel jelöljük. A lexikonhoz hasonlóan itt sem közöljük a fellövéskor pályára került rakétafokozatok és egyéb objektumok adatait.

A megjegyzések rovatban V jelöli a Földre visszatért egységeket. Az embert szállító űrhajókat E-vel jelöltük, az E. előtti szám a szállított űrhajósok számát jelenti.

Az összeállításból látható, hogy az elmúlt évben 123 indítás során 155 műhold került Föld körüli pályára. Ezek közül 16, tehát az indított műholdak több mint 10 %-a állt szinkronpályára.

A táblázatban szerepel az űrrepülőgép első két repülése is /1981-034-01 és 1981-111-01/. Ezeknél az STS jelölés a Space Transportation System rövidítése. Az ez után álló szám azt jelöli, hogy hányadik űrrepülőgépes repülés adatait adjuk meg. A zárójelben álló Columbia F-1 jelentése Flight 1, azaz 1. repülés a Columbiával. Természetesen a további űrrepülőgépek elkészültéig az STS és az F utáni szám mindig megegyezik.

1981-ben Föld körüli pályára került néhány új műholdtípus is, amelyek még az Űrhajózási Lexikonban nem szerepelnek. Ezekről is itt adunk rövid ismertetést.

A Hinotori /1981-017-01/, magyarul tűzmadár, Japán Napkutató mesterséges holdja. Röntgentávcsövet és napspektrográfot

helyeztek el a fedélzetén.

A Nova 1 /1981-044-01/ az amerikai TRANSIT típusú műholdak tökéletesített változatának első példánya, az USA haditengerészetének navigációs holdja.

Az Apple /1981-057-02/ neve az Ariane Passenger Payload Experiment rövidítése. Feladatát tekintve India távközlési műholdja, amely a 102° keleti hosszúságú pont fölött szinkronpályára állt.

A CAT-3 és -4 /1981-057-03 és 1981-122-02/ a Capsule Ariane Technologique rövidítése, az ESA Ariane típusú hordozórakétájának technológiai egysége.

A Dynamics Explorer 1 és 2 /1981-070-01 és -02/ amerikai tudományos célú műhold. Feladata az ionoszféra, a magnetoszféra és a felső légkör energetikai folyamatainak tanulmányozása.

Az SBS-2 /1981-096-01/ nevének jelentése Satellite Business System /Üzleti Műholdrendszer/. A 97° nyugati hosszúság fölött elhelyezkedő szinkronhold, amely a 12-14 GHz sávban telefon, számítógépi, elektronikus levelezési és videoösszeköttetést biztosít kereskedelmi és ipari felhasználók részére.

Az SME /1981-100-01/ a Solar Mesosphere Explorer rövidítése. Tudományos célú műhold, feladata a felsőléggör 20-80 km közötti rétegének kutatása. Ez egyébként a felsőléggör eddig legkevésbé vizsgált tartománya, mivel a meteorológiai vizsgálatok számára túl magasan, míg a mesterséges holdakkal történő felsőléggör-kutatáshoz túl alacsonyan van.

Az UOSAT /1981-100-02/, University of Surrey Satellite, a Surrey-i egyetem által készített műhold, rádióamatőrök számára lehetővé teszi az ionoszféra tanulmányozását.

A MARECS /1981-122-01/ az ESA Maritime European Communications Satellite nevű tengeri távközlési műholdja.

A Radio /1981-120/ műholdak rádióamatőrök számára készültek. A 10 méteres sávban a nagy távolságú kapcsolatfelvételt teszik lehetővé.

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.yége	Megj.
-001	Kozmosz 1237	SZU	01 06.51	6300	356-417	72.9	92.3	81 01 20	V
-002	Molnyija 3P	SZU	01 09.63	1500	448-3925	62.8	718.1	-	
-003	Kozmosz 1238	SZU	01 16.38	550	406-1958	82.9	109.1	-	
-004	Kozmosz 1239	SZU	01 16.50	5700	216-234	82.3	89.0	81 01 20	V
-005	Kozmosz 1240	SZU	01 20.46	6700	171-357	64.9	89.8	81 02 17	V
-006	Kozmosz 1241	SZU	01 21.35		977-1011	65.8	105.0	-	
-007	Progressz 12	SZU	01 24.60	7020	247-310	51.7	90.0	81 03 20	
-008	Kozmosz 1242	SZU	01 27.63	2500	626-658	81.1	97.6	-	
-009	Molnyija IBA	SZU	01 30.75	1000	430-40805	62.8	735.7	-	
-010	Kozmosz 1243	SZU	02 02.10		297-1017	65.8	97.9	81 02 02	
-011	Interkozmosz 21	SZU	02 06.33	550	468-514	74.0	94.4	-	
-012	Kiku 3 /ETS 4/	Japán	02 11.35	640	248-36025	28.6	636.3	-	
-013	Kozmosz 1244	SZU	02 12.76	700	963-1014	82.9	104.9	-	
-014	Kozmosz 1245	SZU	02 13.47	6300	356-416	72.8	92.3	81 02 27	V
-015	Kozmosz 1246	SZU	02 18.38	6700	198-272	64.9	89.2	81 03 13	V
-016	Kozmosz 1247	SZU	02 19.48	1250	608-39232	62.9	707.3	-	
-017	Hinotori /ASIRO 1/	Japán	02 21.40	185	571-638	31.3	96.6	-	
-018	Comstar 1D	USA	02 21.97	792	35388-35791	0.2	1425.9	-	
-019	-	USA	02 28.80	3000	138-336	96.4	89.2	81 06 20	
-020	Kozmosz 1248	SZU	03 05.63	6700	173-345	67.1	89.7	81 04 04	V
-021	Kozmosz 1249	SZU	03 05.76		898-985	65.0	103.9	-	
-022A	Kozmosz 1250	SZU	03 06.48	40	1399-1467	74.0	114.5	-	
-022B	Kozmosz 1251	SZU	03 06.48	40	1406-1474	74.0	114.7	-	
-022C	Kozmosz 1252	SZU	03 06.48	40	1420-1474	74.0	114.8	-	
-022D	Kozmosz 1253	SZU	03 06.48	40	1442-1485	74.0	115.2	-	
-022E	Kozmosz 1254	SZU	03 06.48	40	1434-1474	74.0	115.0	-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.vége	Megj.
-022F	Kozmosz 1255	SZU	03 06.48	40	1448-1474	74.0	115.0	-	
-022G	Kozmosz 1256	SZU	03 06.48	40	1459-1479	74.0	115.3	-	
-022H	Kozmosz 1257	SZU	03 06.48	40	1470-1482	74.0	115.5	-	
-023	Szojuz T-4	SZU	03 12.79	7000	245-315	51.6	90.1	81 05 26	V, 2E
-024	Kozmosz 1258	SZU	03 14.71		303-1026	65.8	98.0	81 03 14	
-025	IMEWS 11	USA	03 16.88		35463-35527	2.0	1421.2	-	
-026	Kozmosz 1259	SZU	03 17.36	6300	208-383	70.3	90.4	81 03 31	V
-027	Raduga 8	SZU	03 18.20		36551-36551	0.8	1475.2	-	
-028	Kozmosz 1260	SZU	03 20.99		463-757	65.0	96.8	-	
-029	Szojuz 39	SZU	03 22.62	6800	195-261	51.7	89.0	81 03 30	V, 2E
-030	Molnyija 30	SZU	03 24.15	1500	609-40643	62.7	736.0	-	
-031	Kozmosz 1261	SZU	03 31.41	1250	589-39406	62.9	710.5	-	
-032	Kozmosz 1262	SZU	04 07.45	6300	197-393	72.9	90.4	81 04 21	V
-033	Kozmosz 1263	SZU	04 09.50	550	397-1970	83.0	109.1	-	
-034	STS 1 /Columbia Fl/	USA	04 12.50	68 800	237-245	40.4	89.2	81 04 14	V, 2E
-035	Kozmosz 1264	SZU	04 15.44	6300	208-388	70.4	90.5	81 04 29	V
-036	Kozmosz 1265	SZU	04 16.48	6300	226-288	72.9	89.7	81 04 28	V
-037	Kozmosz 1266	SZU	04 21.16		891-965	64.8	103.6	-	
-038	SDS 7	USA	04 24		400-40000	90		-	
-039	Kozmosz 1267	SZU	04 25.15	15 100	192-259	51.6	88.9	-	
-040	Kozmosz 1268	SZU	04 28.38	6300	210-368	70.4	90.3	81 05 12	V
-041	Kozmosz 1269	SZU	05 07.56	750	796-810	74.1	100.9	-	
-042	Szojuz 40	SZU	05 14.76	6800	191-269	51.6	89.0	81 05 22	V, 2E
-043	Meteor 2-07	SZU	05 14.91	2750	855-893	81.3	102.5	-	
-044	Nova 1	USA	05 15.26		1170-1187	90.0	109.0	-	
-045	Kozmosz 1270	SZU	05 18.50	6700	173-349	64.9	89.7	81 06 17	V

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.yége	Megj.
-046	Kozmosz 1271	SZU	05 19.16	2500	628-650	81.2	97.5	-	
-047	Kozmosz 1272	SZU	05 21.39	6300	362-417	70.4	92.4	81 06 04	V
-048	Kozmosz 1273	SZU	05 22.30	5900	210-264	82.3	89.3	81 06 04	V
-049	GOES 5	USA	05 22.94	397	35453-35887	0.5	1430.1	-	
-050	Intelsat 5 P-1	USA	05 23.95	1928	33615-36735	0.5	1404.9	-	
-051	Robini 2	India	05 31.21	38	186-418	46.3	90.5	81 06 08	
-052	Kozmosz 1274	SZU	06 03.59	6700	172-355	67.2	89.8	81 07 03	V
-053	Kozmosz 1275	SZU	06 04.65	700	964-1014	83.0	104.9	-	
-054	Molnyija 3R	SZU	06 09.15	1500	434-40844	62.8	736.6	-	
-055	Kozmosz 1276	SZU	06 16.29	5900	216-239	82.4	89.1	81 06 29	V
-056	Kozmosz 1277	SZU	06 17.40	6300	208-379	70.4	90.4	81 07 01	V
-057A	Meteosat 2	ESA	06 19.52	295	35847-35973	1.0	1442.1	-	
-057B	Apple	ESA	06 19.52	670	35582-36012	1.1	1436.7	-	
-057C	CAT 3	ESA	07 19.52	217	202-35838	10.5	632.1	-	
-058	Kozmosz 1278	SZU	06 19.82	1250	623-40213	62.8	727.4	-	
-059	NOAA 7	USA	06 23.45	723	845-863	98.9	102.0	-	
-060	Molnyija 1BB	SZU	06 24.81	1000	617-40641	62.8	736.1	-	
-061	Ekran 7	SZU	06 26.00		35599-35600	0.1	1246.5	-	
-062	Kozmosz 1279	SZU	07 01.40	6300	212-363	70.4	90.3	81 07 15	V
-063	Kozmosz 1280	SZU	07 02.30	6300	211-286	82.3	89.5	81 07 15	V
-064	Kozmosz 1281	SZU	07 07.52	6300	197-394	72.8	90.4	81 07 21	V
-065A	Meteor 3I	SZU	07 10.22	2200	610-671	97.9	97.6	-	
-065C	Iszkra 1	SZU	07 10.22		638-663	98.0	97.8	-	
-066	Kozmosz 1282	SZU	07 15.55	6700	173-337	64.9	89.6	81 08 14	V
-067	Kozmosz 1283	SZU	07 17.34	6300	182-250	82.3	88.8	81 07 31	V
-068	Kozmosz 1284	SZU	07 29.56	6300	183-241	82.3	88.8	81 08 12	V
-069	Raduga 9	SZU	07 30.90		36582-36583	0.4	1476.8	-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker. vége	Megj.
-070A	Dynamics Explorer 1	USA	08 03.41	403	559-23295	89.9	410.9	-	
-070B	Dynamics Explorer 2	USA	08 03.41	415	298-996	90.0	97.7	-	
-071	Kozmosz 1285	SZU	08 04.01	1250	594-40250	63.0	727.6	-	
-072	Kozmosz 1286	SZU	08 04.35		432-434	65.0	93.2	-	
-073	Fleetsatcom 5	USA	08 06.34	1005	35102-41185	6.3	1558.1	-	
-074A	Kozmosz 1287	SZU	08 06.49	40	1466-1515	74.0	115.8	-	
-074B	Kozmosz 1288	SZU	08 06.49	40	1468-1494	74.0	115.6	-	
-074C	Kozmosz 1289	SZU	08 06.49	40	1462-1481	74.0	115.4	-	
-074D	Kozmosz 1290	SZU	08 06.49	40	1460-1466	74.0	115.2	-	
-074E	Kozmosz 1291	SZU	08 06.49	40	1460-1466	74.0	115.2	-	
-074F	Kozmosz 1292	SZU	08 06.49	40	1428-1466	74.0	114.8	-	
-074G	Kozmosz 1293	SZU	08 06.49	40	1411-1467	74.0	114.7	-	
-074H	Kozmosz 1294	SZU	08 06.49	40	1395-1466	74.0	114.5	-	
-075	Interkozmosz 22	Bulg/SZU	08 07.57	1500	800-895	81.2	101.9	-	
-076	Himawari 2 /GMS 2/	Japán	08 10.84	281	35776-35792	0.2	1436.0	-	
-077	Kozmosz 1295	SZU	08 12.24	700	952-1015	82.9	104.8	-	
-078	Kozmosz 1296	SZU	08 13.68	6700	172-354	67.1	89.8	81 09 13	V
-079	Kozmosz 1297	SZU	08 18.40	6300	199-364	72.9	90.2	81 08 30	V
-080	Kozmosz 1298	SZU	08 21.43	6700	174-331	64.9	89.5	81 10 02	V
-081	Kozmosz 1299	SZU	08 24.69		910-984	65.1	104.0	-	
-082	Kozmosz 1300	SZU	08 24.90		638-666	82.5	97.8	-	
-083	Kozmosz 1301	SZU	08 27.44	6300	213-272	82.3	89.4	81 09 10	V
-084	Kozmosz 1302	SZU	08 28.68	750	783-812	74.0	100.8	-	
-085		USA	09 03.77	13300	244-526	97.0	92.3	-	
-086	Kozmosz 1303	SZU	09 04.34	6300	361-416	70.4	92.3	81 09 18	V
-087	Kozmosz 1304	SZU	09 04.46	700	912-980	82.9	104.0	-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker. vége	Megj.
-088	Kozmosz 1305	SZU	09 11.37	1000	626-13865	62.8	92.7	-	
-089	Kozmosz 1306	SZU	09 14.86		409-462	65.0	93.3	-	
-090	Kozmosz 1307	SZU	09 15.48	6300	356-418	72.9	92.3	81 09 29	V
-091	Kozmosz 1308	SZU	09 18.15	700	970-1004	82.9	104.9	-	
-092	Kozmosz 1309	SZU	09 18.40	5700	212-257	82.3	89.2	81 10 01	V
-093A	Kina 9A	Kina	09 19.90		232-1598	59.5	103.3	81 09 26	
-093B	Kina 9B	Kina	09 19.90		235-1615	59.5	103.5	-	
-093D	Kina 9C	Kina	09 19.90		234-1610	59.5	103.4	-	
-094	Aureole 3	Fr/SZU	09 21.55	1000	406-2001	82.5	109.5	-	
-095	Kozmosz 1310	SZU	09 23.34		477-518	65.8	94.6	-	
-096	SBS 2	USA	09 24.96	550	34288-35932	0.3	1401.7	-	
-097	Kozmosz 1311	SZU	09 28.88		463-519	83.0	94.5	-	
-098	Kozmosz 1312	SZU	09 30.33		1493-1505	82.6	112.0	-	
-099	Kozmosz 1313	SZU	10 01.38	6300	206-291	70.4	89.5	81 10 15	V
-100A	SME	USA	10 06.48	437	538-542	97.5	95.5	-	
-100B	UOSAT	USA	10 06.48	52	538-541	97.5	95.5	-	
-101	Kozmosz 1314	SZU	10 09.45	6300	214-237	82.3	89.0	81 10 22	V
-102	Raduga 10	SZU	10 09.71		35932-35932	0.1	1443.5	-	
-103	Kozmosz 1315	SZU	10 13.96	2500	627-667	81.2	97.7	-	
-104	Kozmosz 1316	SZU	10 15.39	6300	209-385	70.4	90.5	81 10 29	V
-105	Molnyija 3S	SZU	10 17.25	1500	618-40648	62.8	736.3	-	
-106	Venyera 13	SZU	10 30.26					-	
-107	IMEWS 12	USA	10 31.40					-	
-108	Kozmosz 1317	SZU	10 31.96	1250	584-40163	62.9	725.7	-	
-109	Kozmosz 1318	SZU	11 03.55	6700	172-353	67.1	89.8	81 12 04	V
-110	Venyera 14	SZU	11 04.23					-	

Sorsz.	N é v	Ország	Start	Tömeg	Pálya	i	Per.	Ker.vége	Megj.
-111	STS 2 /Columbia F2/	USA	11 12.63	68800	253-262	38.0	89.6	81 11 14	V, 2E
-112	Kozmosz 1319	SZU	11 13.40	6300	209-377	70.4	90.4	81 11 27	V
-113	Molnyija 1BC	SZU	11 17.65	1000	441-39136	62.8	702.0	-	-
-114	RCA Satcom 3R	USA	11 20.07	1078	35206-35690	0.8	1418.8	-	-
-115	Bhaskara 2	India/SZU	11 20.36	444	520-542	50.6	95.2	-	-
-116A	Kozmosz 1320	SZU	11 28.75	40	1482-1638	74.0	117.3	-	-
-116B	Kozmosz 1321	SZU	11 28.75	40	1482-1635	74.0	117.3	-	-
-116C	Kozmosz 1322	SZU	11 28.75	40	1483-1631	74.0	117.3	-	-
-116D	Kozmosz 1323	SZU	11 28.75	40	1483-1627	74.0	117.2	-	-
-116E	Kozmosz 1324	SZU	11 28.75	40	1482-1623	74.0	117.2	-	-
-116F	Kozmosz 1325	SZU	11 28.75	40	1483-1619	74.0	117.1	-	-
-116G	Kozmosz 1326	SZU	11 28.75	40	1485-1617	74.0	117.1	-	-
-116H	Kozmosz 1327	SZU	11 28.75	40	1486-1609	74.0	117.1	-	-
-117	Kozmosz 1328	SZU	12 03.49		637-665	82.5	97.8	-	-
-118	Kozmosz 1329	SZU	12 04.41	6300	232-264	65.0	89.5	81 12 18	V
-119	Intelsat 5 F-3	USA	12 15.98	1870	35676-36014	0.3	1439.0	-	-
-120	Radio 3,4,5,6,7,8	SZU	12 17.45		Kb 1700-1800	83.0	119.0	-	6 hold közel azonos pályán
-121	Kozmosz 1330	SZU	12 19.50	6700	168-379	70.4	90.0	-	-
-122A	MARECS 1	ESA	12 20.06	497	35640-35724	2.3	1430.7	-	-
-122B	CAF 4	ESA	12 20.06	217	236-35820	10.5	632.3	-	-
-123	Molnyija 1BD	SZU	12 23.56	1000	484-38960	63.0	699.4	-	-

A PLEIONE

VÁLTOZÓCSILLAG-ÉSZLELŐ

HÁLÓZAT ROVATA

rovatvezetők: Mezősi Csaba, Mizser Attila, Szőke Balázs

VÁLTOZÓCSILLAGOK

január — február

eruptív változók

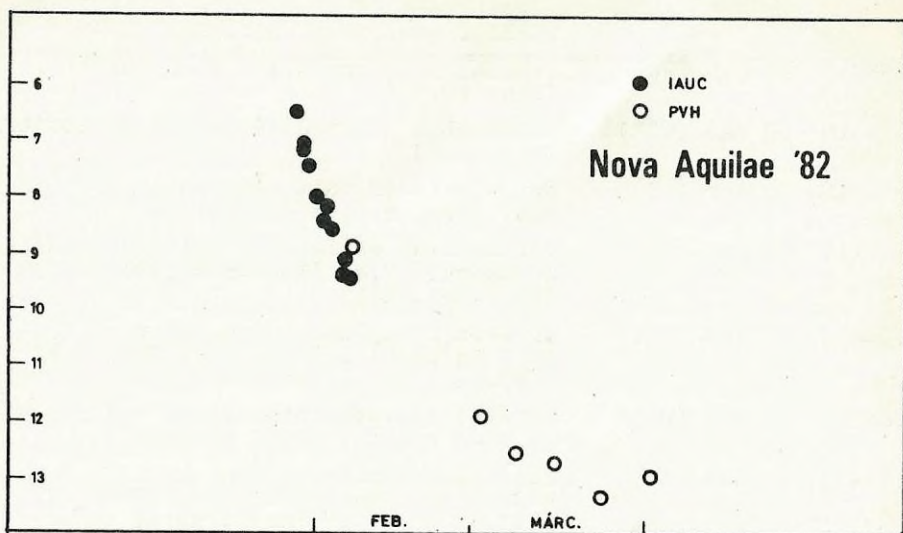
(Összeállította: Mezősi Csaba)

oo2725b	DZ And (RCB)	Csak februárban észlelt: 9,9 mg-s maximumban van. (Sch)
oo584o	RX And (ZC)	11,2 mg körül fluktuál. (Mzs, Sch)
ol2953	AX Per (ZA)	Mindkét hónapban 12,0 mg körül ingadozik. (Mzs, Sch)
ol3o5o	KT Per (ZC)	Február 2o-án észlelt egy maximuma 12,2 mg-nál. (Mzs, Szb, Zal)
ol4667	CSV 171 (N1?)	Csak januárban észlelt, közepes fényessége 7,4 mg. (Szn, Hog)
o2o114	TT Ari (N1)	Februárban 11,5-12,1 mg között halványodik. (Sch)
o32443	GK Per (Na)	13,0-13,6 mg között fluktuál. (Mzs, Sch, Szb, Zal)
o33922	CSV 6o48 (Ia?)	Közepes fényessége januárban 6,6, februárban 6,7 mg. (Bit, Frs, Hev, Kka, Kvi, Mar, Nba, Sgi, Szn, Szb, Tom, Zal)
o34323	BU Tau (GC)	Mindkét hónapban közepes fényessége 5,5 mg. (16 észlelő)
o3493o	X Per (GC)	Átlagos fényessége 6,3 mg. (12 észlelő)
o4oo53	XX Cam (RCB)	Maximumban van 7,2-7,6 mg között. (Mzs, Nba, Too)
o41619	T Tau (Int)	Február folyamán 1o,0 mg körüli. (Sch, Szn, Too)
o4493ob	AB Aur (Ina)	Közepes fényessége 6,8 mg. (Kka, Too)
o5o943	AE Aur (Ina)	Közepes fényessége 5,7 mg. (14 észlelő)

NÉV	NK.	JANUÁR	FEBRUÁR
Bartos Pál (Sülysáp)	Bar	38/27	-
Biró Tibor (Jászládány)	Bit	3/3	-
Farkas Ernő (Budapest)	Frs	-	66/37
Hevesi Zoltán (Kaposvár)	Hev	16/12	44/11
Holl András (Budapest)	Hll	-	10/10
Horváth Géza (Hódmezővásárhely)	Hog	154/58	81/48
Jergler Csaba (Budapest)	Jcs	4/4	5/5
Karászi István (Karcag)	Kai	7/7	-
Keszthelyi Sándor (Pécs-Vasas)	Ksz	2/2	-
Kósa-Kiss Attila (Salonta, R)	Kka	-	12/12
Kovács István (Budapest)	Kvi	1/1	104/44
Marozsák Péter (Miskolc)	Mar	4/4	-
Mizser Attila (Budapest)	Mzs	709/164	468/155
Murai Antal (Nádasdladány)	Mur	5/5	-
Németh Buhin Ákos (Budapest)	Nba	698/107	997/153
Petik János (Balassagyarmat)	Pet	-	4/4
Petrohán Betty (Budapest)	Peb	36/36	-
Reichenbacher, Kerstin (DDR)	Rek	60/10	67/19
Róka László (Budapest)	Rkl	-	10/10
Ságodi Ibolya (Mélykút)	Sgi	9/9	24/13
Schweitzer, Emile (Strasbourg, F)	Sch	-	244/92
Szánthó Lajos (Budapest)	Szn	204/91	518/140
Szóke Balázs (Pécs)	Szb	-	89/78
Tomasovszky László (Budapest)	Tom	82/46	90/45
Toone John (Boothstown, GB)	Too	242/91	347/110
Tölgyesi Antal (Budapest)	Töl	67/18	123/21
Zalezsák Tamás (Pécs)	Zal	47/29	87/71
Závodi László (Budapest)	Záv	7/7	9/9

Összesen 28 észlelő 5 832 megfigyelést végzett.

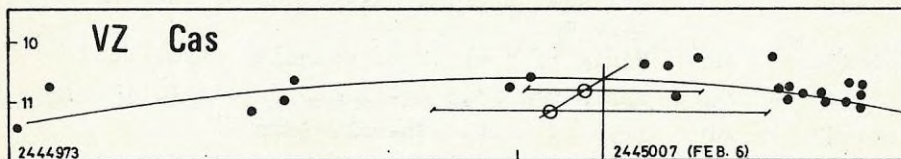
o53326a	RR Tau (Inas)	Rendkívül gyors változásokat mutatott a két hónap folyamán 10,6 és 13,2 mg között. (Mzs, Sch, Szb, Zal)
o53909	FU Ori (FU)	Február folyamán 9,4-9,6 mg közötti. (Sch, Töl)
o54319	SU Tau (RCB)	Maximumban fluktuál 9,3-10,2 mg között. (Mzs, Sch)
o60547	SS Aur (UG)	Február 14-én volt maximumban 10,5 mg-val. (Mzs, Nba, Sch, Szb, Zal)
o61115	CZ Ori (UG)	Január 2-án és február 10-én van maximum körül 12,4, illetve 12,9 mg-nál. (Mzs, Szb, Zal)
o74922	U Gem (UG)	Mindkét hónapban minimumban van 14,0-14,4 mg között. (Mzs, Nba, Sch, Szb, Too, Zal)
o80362	SU UMa (UG)	Mindkét hónapban minimumban van 13,8-14,2 mg között. (Mzs, Sch, Zal)
o81473	Z Cam (ZC)	Fényállandósulásban van: 11,5-12,2 mg között fluktuál. (Mzs, Sch, Szb, Zal)
o80428	YZ Cnc (UG)	Február folyamán két maximuma is észlelt: 1-én 12,5 mg, 21-én 11,7 mg. (Sch)
o85518	SY Cnc (ZC)	Február 1-én 11,1 mg-s maximumban van. (Sch)
o94512	X Leo (UG)	Az észlelt maximumok: január 2-án 12,3 mg és február 1-én 12,4 mg. (Mzs, Sch, Szb)
o95968	CH UMa (UG)	Mindkét hónapban minimumban van 14,3 mg-nál. (Mzs, Sch)
120539	NGC 4151 (SG)	Február folyamán 11,6-11,7 mg. (Too)
122402	3C-273 (QSO)	Január folyamán 12,8-12,9 mg. (Too)
123937	TX CVn (ZA)	Február folyamán 10,0 mg-s minimumban van. (Sch)
154428a	R CrB (RCB)	6,0 mg-s maximumban van. (Mzs, Nba, Sch, Szn, Szb, Too)
155526	T CrB (Nr)	Mindkét hónapban 10,0-10,1 mg. (Too)
160167	AG Dra (ZA)	Továbbra is nagyon fényes: januárban 8,4, februárban 8,9 mg-s. (Mzs, Nba, Sch)
184137	AY Lyr (UG)	Február 21-én 13,0 mg-ós maximumban volt. (Mzs, Szb, Zal)
191802	Nova Aql 1982	Csak egyetlen észlelés készült róla: február 6-án 8,9 mg. (Too) (A felfedezés óta eltelt időszak fénygörbéjét lásd a következő oldalon.)

- 192150 CH Cyg (ZA) Mindkét hónapban nagyon fényes: 5,8 mg. (Mzs, Nba, Sch, Szn, Too, Töl, Zal)
- 201621 PU Vul (N1) A két hónap folyamán 8,8 mg körül ingadozik. (Mzs)
- 213843a SS Cyg (UG) Január 18-án maximumban van 8,2 mg-nál. (Mzs, Nba, Szn, Too)
- 214612 AG Peg (ZA) Csak januárban észlelt, átlagos fényessége 8,8 mg. (Mzs, Too)
- 220912 RU Peg (UG) Ajanuári maximumot nem sikerült észlelni, csak a felszálló ág kezdetét. (Mzs)
- 225859 UV Cas (RCB) A maximumban fluktuál 10,6-11,1 mg között. (Mzs, Sch, Szn)
- 232543 DX And (UG) A két hónap folyamán nem volt maximuma, nem emelkedett 13,0 mg fölé. (Mzs)
- 232848 Z And (ZA) 10,7-11,2 mg között fluktuál. (Mzs, Sch)
- 234956 Rho Cas (RCB) Enyhén fényesedik, januárban átlagosan 4,9, februárban 4,8 mg. (Hog, Kka, Kvi, Mzs, Nba, Sgi, Szn, Töl, Zal)

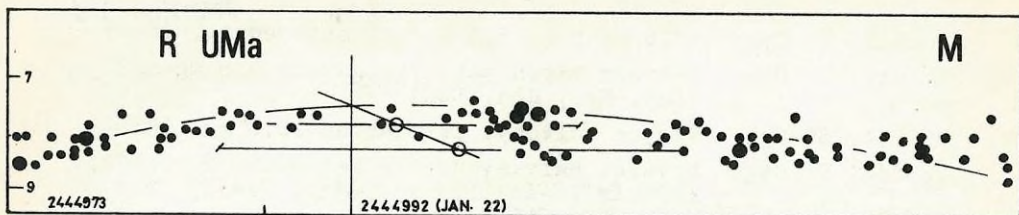
Összeállította: Zalezsák Tamás

- 001755 T Cas Február közepére 7,9 mg-ig fényesedett. (Sch, Too)
- 001838 R And Minimum közelében van, nagyon halvány. (Mzs, Too)
- 004533 RR And Csak februárban észlelt, a hónap végén 8,1 mg. (Sch)
- 004958 W Cas Csak februárban észlelt, a hó közepén lehetett maximumban 9,0 mg-val. (Töl, Sch)
- 011055a VZ Cas A maximum február végére volt előrejelezve, de bekövetkezett már 16-án 10,5 mg-val. (Mzs, Nba, Rkl, Szn, Szb, Zal, Záv)

- 011272 S Cas Mindkét hónapban 12,7 mg körüli. (Mzs, Sch, Too)
- 014958 X Cas Egyenletesen fényesedett, február végén 11,8 mg. (Mzs, Sch, Zal)
- 015254 U Per 10,2 mg-ról 8,0 mg-ig fényesedett a két hónap folyamán. (Mzs, Sch)
- 021024 R Ari Gyorsan fényesedett, február végén 9,4 mg. (Mzs, Rkl, Sch, Szb, Zal, Záv)
- 021143a W And Nagyon halvány, 13,0 mg körüli. (Mzs, Szb, Too, Zal)
- 021403 Mira Cet A sok észlelés szerint lassan halványodott, február végén 9,0 mg. (Mzs, Frs, Nba, Sch, Too)
- 022150 RR Per December végén volt maximumban, így február végére 10,5 mg-ig halványodott. (Mzs, Szb, Too, Zal)
- 023133 R Tri Közepesen halványodik, február végén 8,4 mg. (9 észlelő)
- 032043 Y Per Mindkét hónapban 9,0 mg körül volt. (Mzs, Sch, Szb)
- 042209 R Tau Február végére 11,2 mg-ig halványodott. (Sch, Szb, Zal)

o43o65	T	Cam	9,3-ről 11,0 mg-ig halványodott. (Mzs)
o43274	X	Cam	Február közepére 11,5 mg-ig halványodott. (Mzs, Sch)
o45514	R	Lep	Sok adat szerint mindkét hónapban 7,8 mg körül volt. (1o észlelő)
o5o953	R	Aur	1o,9 mg-ig halványodott a két hónap folyamán. (Mzs, Sch)
o524o4a	S	Ori	Február elején volt minimumban, így mindkét hónapban 13,0 mg körül mozgott. (Bar, Mzs, Nba, Szb, Zal)
o54615a	Z	Tau	Nagyon halvány, február végén 13,6 mg. (Mzs, Szb, Zal)
o54615c	RU	Tau	Szintén halvány, február végén ez is 13,6 mg. (Mzs, Szb, Zal)
o54974	V	Cam	Lassan halványodott, február 13-án 1o,4 mg. (Mzs, Sch)
o5492oa	U	Ori	Sok adat szerint halványodott, február végén 1o,0 mg. (1o észlelő)
o6o45o	X	Aur	Végig 11,5 mg körül mozgott. (Mzs, Sch)
o6o443	RR	Aur	Februárra 13,3 mg-ig halványodott. (Mzs)
o61647	V	Aur	12,6 mg körül stagnál. (Mzs)
o63558	S	Lyn	Gyorsan halványodott 11,7 mg-ig. (Mzs)
o7o122a	R	Gem	Közeledik a minimuma felé, így február végére 13,3 mg. (Mzs, Sch)
o7o31o	R	CMi	Csak februárban észlelt, eszerint fényesedik, a hó végén 7,9 mg. (Sch, Zal)
o727o8	S	CMi	Erősen csökkent a csillag fénye 11,3 mg-ig. (Mzs, Sch)
o73273	S	Gem	Maximum körül volt, így végig 9,9 mg fényes. (Sch, Szb, Zal)
o74323	T	Gem	Maximума után lassan halványodni kezdett. (Sch, Szb, Zal)
o81112	R	Cnc	Február végére 8,6 mg-ig halványodott. (Sch, Mzs)
o81617	V	Cnc	Minimumban volt, így fényessége 13,0 mg körül. (Mzs, Sch)
o94211	R	Leo	Sok észlelésből a csillag fényesedése látható. Február végére 8,8 mg. (11 észlelő)
o94735	S	LMi	Csak februárban észlelt, eszerint gyorsan fényesedett. (Mzs, Sch)
o95421	V	Leo	Nagyon halvány, február közepén 13,9 mg. (Mzs)
1o3769	R	UMa	Maximума január 22-én volt 7,5 mg-nál. (13 észlelő)

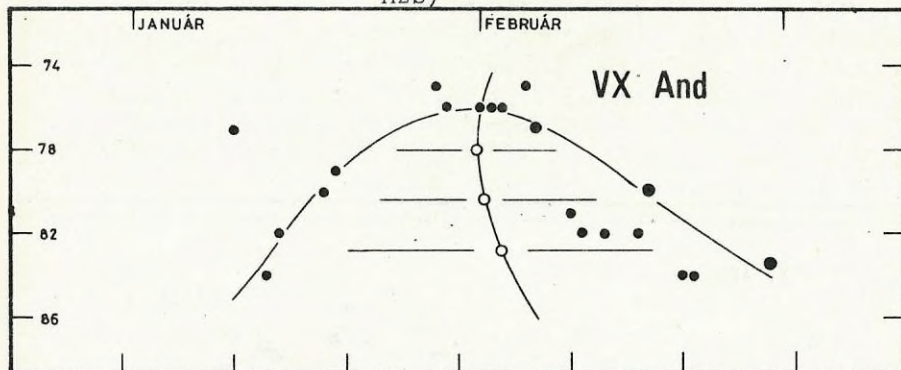
- 115919 R Com A februári észlelések szerint halványodik, 20-án 11,1 mg. (Mzs, Sch, Szb, Zal)
- 122001 SS Vir Mindkét hónapban 7,7 mg körül mozgott. (Mzs, Hog, Sch, Too)
- 122532 T CVn Csak februárban észlelt, eszerint állandó volt 9,8 mg körül. (Mzs, Sch, Szb, Zal)
- 123160 T UMa Február elején volt minimuma 12,7 mg körül. (Mzs, Sch, Szb, Rek, Too, Zal)
- 123307 R Vir Mindkét hónapban 7,5 mg körül volt. (Mzs, Sch, Too)
- 123961 S UMa 9,6 mg-ig fényesedett. (Bar, Mzs, Nba, Szb, Sch, Rek, Zal)
- 132422 R Hya Február végére 8,0 mg-ig fényesedett. (Mzs, Too)
- 134440 R CVn 9,1 mg-ról 10,8 mg-ra halványodott. (Mzs, Sch)
- 141567 U UMi A februári észlelések szerint fényesedik. (Mzs, Sch)
- 141954 S Boo Februárban 10,4 mg körül stagnált. (Mzs, Sch)
- 142584 R Cam 8,4 mg körül volt februárban. (Mzs, Sch)
- 143227 R Boo Maximuma decemberben volt, így február végére 9,4 mg-ig halványodott. (Mzs, Sch, Szb, Zal)
- 151731 S CrB Decembri maximuma után 8,8 mg-ig halványodott. (7 észlelő)
- 153378 S UMi 8,7 mg-ról 10,4 mg-ig halványodott. (Mzs, Sch)
- 154615 R Ser Minimumban volt 13,0 mg körül. (Sch, Too)
- 162119 U Her Maximuma körül volt, de sajnos csak februárban észlelt, így nem kiértékelhető. (Mzs)
- 163266 R Dra Gyorsan fényesedett, február végén 8,0 mg. (Mzs, Sch)
- 193449 R Cyg Igen fényes volt, február végére elérte maximumát. (Bar, Mzs, Nba, Sch, Szn, Töl, Záv)
- 194048 RT Cyg Egy mg-t halványodott 8,0 mg-ról. (Mzs, Sch)
- 194632 Chi Cyg Februárban már szabad szemmel is látható 5,7 mg-nál. (Bar, Mzs, Nba, Szn, Too)
- 195849 Z Cyg 12,6-ról 13,3 mg-ig halványodott. (Mzs)

200357	S	Cyg	13,6 mg-ról 13,3 mg-ig fényesedett. (Mzs)
201647	U	Cyg	Február végén volt maximumban 7,8 mg-nál. (Bar, Mzs, Nba, Szn)
202954	ST	Cyg	Nagyon halvány, februárban 13,8 mg. (Mzs)
203847	V	Cyg	Keveset halványodott a két hónap folyamán, február 16-án 11,3 mg. (Mzs, Too)
210868	T	Cep	December végén volt maximumban, így februárra már csak 7,5 mg. (13 észlelő)
230759	V	Cas	12,7 mg-ról 9,6 mg-ig fényesedett. (Mzs, Rek, Sch)
235350	R	Cas	Februárra 9,0 mg-ig halványodott. (11 észlelő)

SR-változók

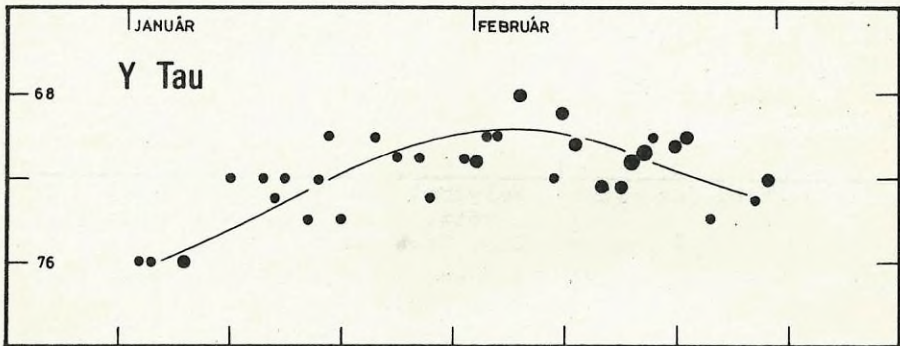
Összeállította: Dömény Gábor

o01444 VX And (SRa) Januárban 8,4 mg-ról fényesedik, maximumban február 1-én van 7,6 mg-nál, majd 8,4 mg-ig csökken. (Frs, Nba, Mzs)

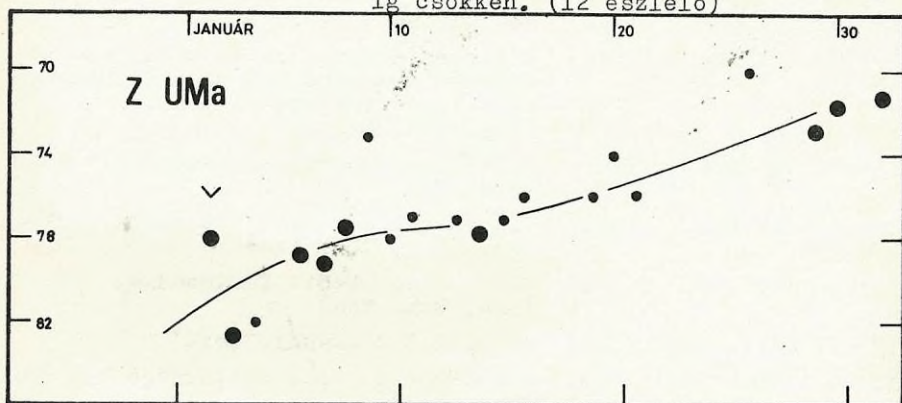
- o11157 V465 Cas (SRb) Folyamatosan fényesedik 7,3-6,9 mg között. (Hll, Kka, Kvi, Nba, Sgi, Szn, Tom, Too)
- o1547o V393 Cas (SR) Állandó 7,5-7,6 mg-nál. (Hog, Kka, Nba, Szn)
- o21258 T Per (SRc) Valószínűleg halványodik 8,7-9,0 mg között. (Nba, Zal)
- o21356 AD Per (SRc) 8,4-8,6 mg közötti. (Bar, Frs, Nba, Szn, Zal)
- o21556 RS Per (SRc) 8,8-9,0 mg közötti. (Kvi, Nba, Szn)
- o21556 SU Per (SRc) Minimumban van 8,3-8,4 mg-nál. (Bar, Kvi, Nba, Szn)
- o21558 S Per (SRc) 8,7-9,0 mg között hullámszik. (Bar, Kvi, Nba, Sch, Zal)
- o23534 W Tri (SRc) Közepes fényességű: 8,0-8,1 mg-s. (Nba, Too)
- o24217a T Ari (SRa) A 10,4 mg-s minimum (JD 2444973) után 9,3 mg-ig fényesedik. (Mzs, Nba, Sch, Szb, Töl, Zal)
- o3338o SS Cep (SRb) 7,2-7,6 mg között halványodik. (Hog, Nba, Sgi, Szn, Zal)
- o33362 U Cam (SRb) 8,1-8,2 mg körüli. (Hog, Nba, Szn, Too)
- o42164 RY Cam (SRb) Fényesedett 8,4-8,0 mg között. (Hog, Nba, Szn, Too)

- o42215 W Tau (SRb) 10,1-11,0 mg között hullámzik. (Mzs, Szb, Zal)
- o44067 ST Cam (SRb) Állandó 7,2 mg-nál. (Hog, Nba, Rek, Szn, Too)
- o50001 W Ori (SRb) 6,8-ról 7,1 mg-ig halványodik, majd 6,4 mg-ig fényesedik. (Frs, Kvi, Nba, Szn, Sgi, Szb, Tom, Too, Zal)
- o51532 UV Aur (SRb) Februárban 8,4 mg körüli. (Frs, Kvi, Nba, Szn)
- o52034 S Aur (SRa) 10,0-10,4 mg közötti. (Mzs, Nba, Sch)
- o53068 S Cam (SRa) Januárban nem észlelt, februárban 8,4-8,6 mg közötti. (Sch, Too)
- o53920 Y Tau (SRa) 7,7 mg-ról fényesedik, maximumát 7,0 mg-nál éri el (JD 2445005-010). (Bar, Kvi, Mzs, Nba, Peb, Szn, Szb, Too, Töl)

- o55122 BQ Ori (SRa) 7,6-8,4 mg között halványodik. (Mzs, Too)
- o55646a RS Aur (SRa) Egyenletesen fényesedik 11,7 mg-ról 10,3 mg-ig. (Kai, Mzs, Zal)
- o60124 S Lep (SRb) Maximum körüli: 7,2 mg-s. (Szn, Too)
- o60426 TU Gem (SRb) Januárban halványodik 7,8-8,0 mg között, februárban viszont 7,6 mg-ig fényesedik. (Bar, Hog, Szn, Zal)
- o60521 TV Gem (SRc) Értékelhetetlen, nagyon szórt adatok!
- o62938 UU Aur (SRb) Kicsit halványodott 5,5-5,7 mg között. (13 észlelő)
- o72046 Y Lyn (SRc) 7,8 mg-ról a 8,0 mg-s minimumba csökkent. (Hog, Mzs, Nba, Peb, Szn, Too)
- o80165 RZ UMA (SRb) Februárban 9,0 mg-ról csökken. (Mzs, Sch)
- o82405 RT Hya (SRb) Januárban 8,2-8,4 mg. (Mzs)

- o84917 X Cnc (SRb) 6,6-6,9 mg között hullámzik. (Bar, Hog, Mzs, Nba, Peb, Sgi, Szn, Too)
- o85211 TT Cnc (SRb) Január végén 7,0 mg-ig fényesedik, egyébként 7,6-7,7 mg-s. (Hog, Nba, Szn, Too)
- o9o431 RS Cnc (SRc?) 6,1 mg-nál állandó. (Bar, Hog, Nba, Peb, Sgi, Szn, Too)
- 1o3212 U Hya (SRb) Februárban 5,5 mg-s. (Too)
- 1o527o VW UMa (SR) Állandó 7,3 mg-nál. (Bar, Hev, Nba, Peb, Rek, Szn, Too)
- 112245 ST UMa (SRb) Állandó 6,8 mg-nál. (Bar, Hev, Nba, Mzs, Mur, Szn, Tom, Too)
- 114o36 TV UMa (SRb) Mindkét hónapban 7,2 mg-s. (Nba, Too)
- 115158 Z UMa (SRb) Januárban 8,2 mg-ról 7,1 mg-ig fényesedik, majd február folyamán 8,0 mg-ig csökken. (12 észlelő)

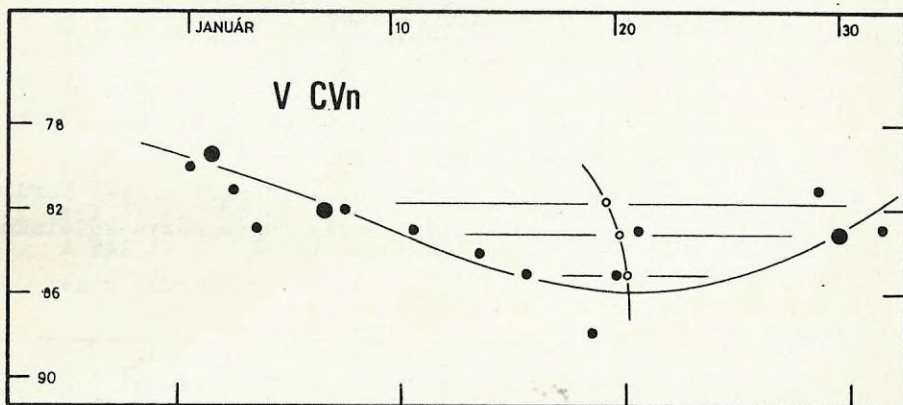
- 121561 RY UMa (SRb) 7,8-8,1 mg között változik. (Mzs, Mur, Nba, Szn, Tom, Too)
- 123556 Y UMa (SRb) 8,9-8,6 mg között fényesedik. (Bar, Mzs, Nba, Peb, Szn, Too)
- 124o45 Y CVn (SRb) 5,6-5,8 mg közötti. (Mzs, Mur, Nba, Peb, Szn, Tom, Too, Töl)
- 125266 RY Dra (SRb) 6,8-7,1 mg között hullámzik. (Mur, Nba, Sgi, Szn, Too)
- 13o8o2 SW Vir (SRb) 7,8-7,5 mg között ingadozik. (Too)
- 131546 V CVn (SRa) Januárban 8,0 mg-ról kezd halványodni. Az AAVSO előrejelzése szerint a minimum időpontja JD 2444996 (január 26). Az észlelések is nagyjából ezt mutatják. Februárban egyenletesen fényesedik 8,2-7,2 mg között. (Mzs, Nba, Peb, Szn, Tom, Too)

133674	V	UMi	(SRb)	Januárban konstans 8,1 mg-nál, februárban 7,8 mg-ig fényesedik. (Jcs, Mzs, Nba, Sch, Szn, Too)
141926	RX	Boo	(SRb)	Mindkét hónapban 8,0-8,3 mg közötti. (Too)
142539	V	Boo	(SRa)	Egyenletesen fényesedik 8,6-7,9 mg között. (Mzs, Sch, Too)
143532	RV	Boo	(SRb)	Állandó 8,3 mg-nál. (Nba, Szn, Too)
143732	RW	Boo	(SRb)	Állandó 7,9 mg-nál. (Nba, Szn, Too)
153738	RR	CrB	(SRb)	7,9 mg körüli mindkét hónapban. (Nba, Szn, Too)
155947	X	Her	(SRb)	6,8-7,0 mg között hullámzik. (Hog, Mzs, Nba, Szn, Too)
162542	g	Her	(SRb)	Januárban 5,7-5,9 mg között halványodik; februárban 5,4 mg-ig emelkedik. (Hog, Mzs, Nba, Rek, Szn, Too)
163172	R	UMi	(SRa)	Februárban 9,1-9,3 mg-s. (Sch)
163360	TX	Dra	(SRb)	A január elejei 7,0 mg-s maximumból február közepére 8,2 mg-ig csökken, majd ismét fényesedni kezd. (Hog, Nba, Szn, Too)
164055	S	Dra	(SRb)	8,8-9,1 mg között halványodik. (Nba, Szn)
164657	AH	Dra	(SRb)	7,6 mg-ról 8,1 mg-s minimumba csökken. (Hog, Nba, Szn)
171036	UW	Her	(SRb)	8,2-7,8 mg között fényesedik. (Hog, Szn, Too)
171016	Alfa	Her	(SRc)	Állandó 3,4 mg-nál. (Mzs)
180441	V566	Her	(SR?)	Januárban közepes fényessége 7,5 mg. (Hog, Nba)
192545	AW	Cyg	(SRb)	Csak januárban észlelt: 9,2 mg-s. (Nba)
192745	AF	Cyg	(SRb)	Január végén, február elején éri el 6,6 mg-s maximumát. (Mzs, Nba, Szn, Tom, Too, Töl, Záv)
193732	TT	Cyg	(SRb)	Fényesedik: januárban 8,5, februárban 8,2 mg-s. (Nba, Too)
200938	RS	Cyg	(SRa)	Fényesedik 8,8-8,4 mg között. (Nba, Szn)
203317	EU	Del	(SRb)	Január elején 6,2-6,6 mg között csökken, februárban állandó 6,6 mg-nál. (Nba, Szn, Tom, Too, Töl)
204017	U	Del	(SRb)	6,4-6,6 mg közötti. (Nba, Tom, Too)
213244	W	Cyg	(SRb)	6,0-6,4 mg között halványodik, februárban 6,2-6,3 mg körüli. (Hev, Hog, Nba, Rek, Szn, Tom, Too, Töl, Zal)

213845	V1339 Cyg (SRb)	Januárban 6,4-6,7 mg közötti halványodás sejthető, februárban 6,4 mg-nál állandó. (Hev, Hog, Nba, Rek, Szn, Tom, Too, Zal)
214058	Mü Cep (SRc)	Januári átlagfényessége 4,6 mg, februárban 4,8-4,9 mg-s. (Hog, Mzs, Nba, Szn, Töl)
215927	TW Peg (SR)	Január folyamán 8,0-8,1 mg-s. (Hog, Zal)
223257	W Cep (SRc)	Mindkét hónapban állandó 7,5-7,6 mg-nál. (Frs, Nba, Szn, Tom, Too)
225384	AR Cep (SRb)	Januárban 7,4 mg-ról 7,9 mg-ra csökkent, februárban 7,6 mg-ig fényesedett. (Hog, Nba, Szn, Zal)
235659	WZ Cas (SRb)	Egyenletesen fényesedik 7,3-6,8 mg között. (Hog, Jcs, Mzs, Nba, Pet, Szn, Töl)

Egyszer észlelt csillagok:

002235	AQ And	062105	SW Mon	202809	CZ Del
011041b	EK And	065208	X Mon	225134	SX Lac
011025	Z Psc	085020	T Cnc	234541	TZ And
051532	UV Aur	095814	RY Leo		
053614	FX Ori	133633	T Cen		

Tájékoztató az EFVSO-ról

Az IUAA (Nemzetközi AmatőrCsillagász Unió) 1981 augusztusában Brüsszelben megtartott kongresszusán vált véglegessé az EFVSO (Változócsillag Észlelők Európai Szövetsége) létrehozásának gondolata. Az azóta eltelt időszakban több levélváltásra került sor az EFVSO szervezői és a csatlakozni kívánó nemzeti szervezetek vezetői között, melynek eredményeképpen az alábbi tagolásban és pontokba szedve állt össze az EFVSO működési programja:

Célok

- 1.) Az európai változócsillag-észlelők közötti együttműködés elősegítése.
- 2.) Gondoskodni az észlelők közötti kapcsolattartás lehetőségéről, különösen a felfedezések, újdonságok, valamint a témát érintő cikkek és a levelezések tekintetében.
- 3.) Publikálni és közreadni az EFVSO-tagoktól összegyűjtött változócsillag-adatokat véglegesen feldolgozott formában.

Igazgatás

- 1.) Egy információs tanács segítségével történik, amely az érdekelt országok egy-egy képviselőjéből áll. A képviselők általában az érintett változócsillag-csoportok vezetői az adott országból. Ahol ilyen csoport nem létezik, ott a változócsillag-észlelők egy képviselőt választhatnak maguknak. A tanács a kapcsolattartást a tagok között levelezés útján oldja meg.
- 2.) A tanács dönt az EFVSO általános, mindenkit érintő kérdéseiben, mely döntések ezután minden tagra nézve kötelező érvényűek.

Feladatok

- 1.) Egyeztetni egy változócsillag-megfigyelési programot valamennyi európai országgal. (Fogyatkozási kettősök, valamint cepheidák, RR Lyrae csillagok elkülönítve esetleg figyelembe vehetők.)

- 2.) Ez a program a jelenleg érvényben lévő észlelési programok módosításával adható meg. (A teljes BAA lista a "Light-Curve" VSS Circular No. 47-ben került publikálásra 1981 szeptemberében.)
- 3.) Olyan részlet-problémák, mint az összehasonlító sorozatok egységesítése, szükség esetén később megoldható.
- 4.) A felfedezések gyors megismerése érdekében a tagok fizetesenek elő a "The Astronomer" Supplement G-re, amely egy havi kiadvány. Az észlelők adataikat a "The Astronomer" változócsillag-rovatszerkesztőjének küldjék. Ismételten megemlítjük: ez önkéntes, nem hivatalos, és csak azért foglalkozunk vele, mert az észlelők igénylik ezt a szolgáltatást.
- 5.) A "The Astronomer" csupán egy közreműködő kiadvány, ettől függetlenül valamennyi észlelés a hivatalos szervezeteknek küldendő. Viszont kizárólag csak egynek, hogy elkerüljük az adatok helytelen többszöri súlyozását. Az nincs meghatározva, hogy az adatokat nemzetenként gyűjtsék össze, vagy egy központi szervnek küldjék. Ahol azonban nem létezik nemzeti csoport, ott a BAA felajánlja az észlelések összegyűjtését.
- 6.) A BAA felajánlja a "Light-Curve" negyedévenkénti kiadatását mint a végleges publikálás egy eszközét, különösen a binokulár-változók terén. Ennek érdekében célszerű egy új EFVSO-testületet létrehozni.
- 7.) A publikálás segítése érdekében a BAA folytatja folyóiratában az U Geminorum csillagok riportjait, feldolgozva a más országokból származó észleléseket is. Érkeznek már észlelések Új-Zélandból és szeretnénk kapni észleléseket amint lehetséges az UU Aql-ről, az SS Aur-ról, a CZ Ori-ről és különösen az RU Peg-ről 1969-ig visszamenően. A BAA és a SUAA kicserélheti észleléseit a cirkumpoláris és a "közepes" szélességű csillagokról.

Az eredeti angol nyelvű ismertető tömör megfogalmazásait a szöveghűség megsértésének elkerülése végett utólag kommentálnám.

Mivel a PVH részt kíván venni az EFVSO munkájában, kérem észlelőinket fogadják meg és tartsák be a fent leírt kritériumokat. Különösen vonatkozik ez az észlelési adatok más külföldi szervezetekhez történő továbbítására. A "The Astronomer" rovat szerkesztőjének küldhető adatok, címe:

Melvyn D. Taylor
17 Cross Lane, Wakefield,
West Yorkshire, WF2 8DA
ENGLAND

Ő az adatokat publikálás után John Toonenak továbbítja, aki a "Light-Curve" VSS Circular számára készít feldolgozásokat. Így azok az észlelők, akik munkájuk alapján kiérdemelték a "Light-Curve" küldését, a jövőben is megkapják az összevont kiadványt. Nehezebb a helyzet a "The Astronomer" megszerzésével, mivel ezt csak előfizetőknek küldik. Nem is várható el, hogy minden magyar észlelő díjtalanul megkapja. Viszont a PVH vezetőségének biztosítanak egy példányt, oly módon, hogy nyugati társszervezeteink vezetői fedezik az előfizetési díjat. Szívességüket ezúton is köszönjük. Így módunkban áll biztosítani a tagság tájékoztatását új felfedezésekről, programbeli módosulásokról, igényekről és természetesen az EFVSO tevékenységéről. Azoknak, akik csak a "Light-Curve" VSS Circular számára kívánják észleléseiket továbbítani, közlöm az adatgyűjtő címét:

John Toone
2 Hilton Crescent, Boothstown,
Worsley, Manchester, M28 4FY
ENGLAND

MEZŐSI CSABA

BEMUTATJUK...

... A VÁCI GÖNCÖL BEMUTATÓ CSILLAGDÁT

A magyarországi bemutató csillagvizsgálók hálózata újabb taggal gyarapodott, elkészült a Göncöl Klub váci csillagvizsgálója. Ünnepeles átadására 1982. május 28-án került sor, ahol az intézmény jelentőségét a Kozmikus Geodéziai Obszervatórium igazgatója, dr. Almár Iván méltatta.

Az új csillagvizsgáló üzemeltetőinek célja azonkívül, hogy az amatőr csillagászoknak megfigyelési lehetőséget biztosítsanak, az oktatás, a közművelődés és Vác idegenforgalmi igényeinek távcsöves bemutatókkal való kielégítése. Kiemeljük itt a bemutató csillagvizsgáló oktatásban betöltendő szerepét, hiszen terveik szerint a város minden iskolásának legalább egyszer alkalmat szeretnének adni a távcsőbe tekintésre.

Az obszervatórium társadalmi összefogással készült, a város vezetőinek és a Madách Imre Művelődési Központnak a támogatásával. A kivitelezéshez több váci üzem, elsősorban a Magyar Hajó- és Darugár nyújtott segítséget. Az épületet a Művelődési Központ mögötti parkban állították föl. A megoldás teljesen újszerű, hiszen az obszervatórium két távcsövet egy, a célnak megfelelően kissé átalakított szabványméretű konténerben helyezték el. Az épület kb. 6x2,5x2,5 m-es méretű, 1 m mély beton alapon nyugszik. A távcsövek pillérei az épülettől független alapozásúak. A konténert 1,60 m magasan elvágták, így alakítva ki a kétoldalra letolható féltetőket.

Más intézmények érdeklődése esetén a Hajógyár vállalja így átalakított konténerek szállítását, kb. 200 000,- Ft-os áron. A megoldás előnye még a gyors kivitelezhetőség. Vácott az alapozás megkezdésétől az átadásig csak néhány hónap telt el.

A csillagda főműszere egy Zeiss gyártmányú 80/1200-as reflektor, óragéppel és számos segédberendezéssel. A másik oszlopon egy 60/3400-as Z-sugármenetű és egy 85/1140-es távcsövet helyeztek el. A távcsövekkel a bemutatókat a Göncöl Klub tagjai fogják végezni, jelenleg hetente három alkalommal.

Eladó

- Az "UNIVERZUM" 1959-1970 évfolyamai, bekötve, kötetenként 60,- Ft.
- 150/600-as f/4-es távcsőtükör + a hozzá tartozó segédoptika Newton szereléshez.
- Egy db. 16 mm-es Zeiss gyártmányú vadonatúj orthoszkópikus okulár. Az "Astronomisches Zsurnál" 1981-es 1340 oldalas évfolyama /300,- Ft/.

Jenei Péter, 2932. Almásfüzitő-2. Ady E. u. 3/3.

Az ATMOSZFÉRA 10. számát szeretné megszerezni Keszthelyi Sándor.

SZIMULTÁN METEORÉSZLELÉSI IDŐPONTOK - 1982 JULIUS

Július az MMTÉH megalakulása óta minden évben az egyik leg-
leészleltebb hónap. Remélhetőleg az idén is így lesz - ennek
elősegítésére a korábbiaknál több szimultán időponttal je-
lentkezünk.

Júliusra beindul a "nyári nagyüzem" a meteorrajok jelent-
kezésében is az égen, a BMS Radiant Catalogue e hónapra közel
száz kisebb-nagyobb rajt említ. A hó utolsó napjaiban teljesen
egybefolyik a különféle komplex Cygnida-, Aquarida- és
Capricornida-áramlatok aktivitása - ezért a rajok részletesebb
ismertetésétől ezúttal eltekintünk. A lényeg: a lehetőségek
szerint minél többet észleljünk - minél pontosabb munkára tö-
rekedve!

Az újhold ebben a hónapban 20-ára esik, ezért a több szi-
multán eredmény érdekében július 15/16 és 25/26. között vala-
mennyi éjjel 21:00 - 23:00 UT között országos észlelési idő-
pontokat hirdetünk! Kérésünk az, hogy ebben az időszakban aki
csak teheti, meteorozzon és fotografikusan is észleljen az
ország közepe felé, ill. egymásközi megállapodás alapján meg-
beszélt irányokba fordulva. Az észlelőmunkát segíti a szerve-
zett több megfigyelőtábor is.

A kijelölt szimultán időpontok a következők:

07 - 01/02	23:00 - 01:00	UT
07 - 10/11	20:30 - 22:00	UT
07 - 15/16	21:00 - 23:00	UT ...
.		
.		
.		
07 - 25/26	21:00 - 23:00	UT
07 - 28/29	22:30 - 00:00	UT

TEPLICZKY ISTVÁN
MMTÉH